

Näpunäiteid lõputöö koostamiseks

TEEMA VALIK

Teemat valides mõtle läbi, millised on:

- Sinu võimalused koguda materjali
- Sinu tugevad küljed ja huvid
- Juhendaja huvid ja tugevused
- Võimalikud materjali kogumisega seotud kulud

TÖÖ KOOSTAMISE ETAPID

1. Probleemi püstitamine või ülesande formuleerimine koos teema vajalikkuse põhjendamisega ning pealkirja sõnastamine.
  - Ära alahinda probleemi õige püstitamise tähtsust!
  - Ära võta liiga palju erinevaid eesmärke!
  - Piiritle probleem, et vältida töö "laialivalgumist"!
  - Sõnasta täpselt!
2. Metoodika valik ja väljatöötamine
  - Kogutavate andmete iseloom oleneb metoodikast; teisalt – metoodika valik sõltub sellest, milliseid andmeid koguda on vaja
  - Metoodika võib põhineda näiteks:
    - Mõõtmistel
    - Vaatlustel
    - Küsitlustel
    - Kirjandusel
3. Töö kondikava koostamine
4. Ajakava koostamine
5. Andmete kogumine
6. Andmete süstematiseerimine ja töötlemine, vajadusel arvutused
7. Andmete tõlgendamine ja järelduste tegemine
8. Kokkuvõtte tegemine (vajadusel ettepanekud)

KUI TEED ENDALE KORRALIKU JA REALISTLIKU KAVA JA SELLEST KA KINNI PEAD, SAAD KA TÖÖ TÄHTAJAKS VALMIS!

TÖÖ ÜLESEHITUS

- Sissejuhatuseks piisab 2-3 leheküljest (reeglina on sissejuhatus ligikaudu 10% töö mahust).
- Ära unusta sissejuhatuses kirjeldada ka kasutatud metoodikat! (Kui metoodika kirjeldus tuleb väga mahukas, võib seda kajastada ka eraldi peatükis, mille võib pealkirjastada “Metoodika” või “Kasutatud metoodika”)
- Töö põhiosa võib jaguneda teoreetiliseks (kirjanduse põhjal) ja praktiliseks (uurimus, mõõtmised jne).
- Töö optimaalne peatükkide arv on 3-4 peatükki.
- Peatükkide liigne liigendamine alapeatükkideks ei ole sobilik ja raskendab tööst ülevaate saamist.

- Näide liigsest liigendatusest:

1. Puhkeala üldiseloostus

1.1 Asukoht

1.2 Kaitse-eeskiri

1.2.1 Tsoneeringud

1.2.1.1 Sihtkaitsevööndid

1.2.1.2 Piiranguvööndid

2. Puhkeala puistute seisukord

Kõne alla võiks tulla maksimaalselt kolmeastmeline liigendus, ja sedagi erandkorral.

- Kokkuvõtte maht vastab ligikaudu sissejuhatuse mahule – ehk siis samuti 2-3 lehekülge (reeglina samuti ligikaudu 10% töö mahust).
- Ära unusta sisukorda!
- Lisad ei kuulu töö mahu hulka!

TÖÖ SISU

- Lõputöö ei ole kirjand ega kiri maale vanaemale! Mina- või meie-vormi ei kasutata! Nii et mitte “mina tegin”, vaid “tehti”. Mitte “mina uurisin”, “mina mõõtsin”, vaid “uuriti”, “mõõdeti”.

- Uurimuslik töö peab olema koostatud teaduslikkuse kriteeriumit järgides, mis tähendab, et kõik arutluskäigud, tuletuskäigud, arvutused jne peavad olema jälgitavad. Ehk siis igat lõppväidet või lõppjäreldust on võimalik “jälitada” algusesse välja. Kui kasutatakse võõraid väiteid, siis tuleb sellele viidata!
- Järeldusi, mis ei ole uuritava teema või probleemiga seotud, välja ei tooda!
- Andmed ettevõtte ajaloo kohta on vajalikud vaid siis, kui nad seostuvad otseselt uuritava teema või probleemiga. Vastasel korral on nad mõttetu ballast!
- Ka teoreetilist tausta, mida töös ei kasutata, töö üldosas ei kirjeldata! (Näiteks puitu uurivas töö ei ole mõtet kirjeldada lehekülgede kaupa valemeid, millega arvutatakse näiteks puidu tugevust, kui neid valemeid endid töös ei kasutatagi).
- Tekstiga seostamata tabeleid ja jooniseid töösse ei lisata! Ka lisesse ei ole mõtet panna materjale, mis ei ole töös kajastamist leidnud ja millele ei ole viidatud.
- Kõik kasutatud tabelid ja joonised tuleb lahti seletada/kommenteerida ja vajadusel analüüsida.
- Hea tava on, et ühtesid ja samu endmeid ei esitata topelt (see tähendab nii tabeli kui graafikuna). Tuleb valida üks neist – näitlikum ja selgem variant.
- Töö kokkuvõtte on sõna otseses mõttes **kokku võtte**, see tähendab, et kokkuvõttes ei tohi sisse tuua enam ühtegi uut, töös kajastamata tulemust, järeldust, fakti jne.

VIITAMINE JA KASUTATUD KIRJANDUS

- Nagu juba öeldud, kui kasutatakse võõraid väiteid, siis tuleb sellele viidata!
- Kõik kirjandusallikad, millele tekstis viidatakse, peavad olema ka kirjanduse loetelus.
- Kõik kirjandusallikad, mis on kirjanduse loetelus, peavad olema ka tekstis viidatud.
- Kõik tabelid ja joonised peavad olema tekstis viidatud ja lahti seletatud/kommenteeritud ja vajadusel analüüsitud.
- Kõik lisad peavad olema tekstis viidatud. Viitamata lisesid tööle ei lisata.

KAITSMINE

- Valmista kaitsmine ette!
- Võta kaasa töö terviktekst, kuid koosta kaitsmiseks eraldi lühike ettekanne! Kui sa sa eraldi ettekannet ei tee ja oled seetõttu sunnitud kaitsmisel hakkama tööd lappama ja otsima seda, mida rääkida, lähed sa närvi ja jätad endast halva mulje.

- Ettekandes on mõistlik kasutada materjale sissejuhatusest ja kokkuvõttest: mille kohta töö on tehtud, miks just see teema, paari sõnaga metoodikast ja tulemused/järeldused/ettepanekud.
- Ettekande pikkus võiks olla 5..7 minutit.
- Kasuta visuaalseid abivahendeid (grafoprojektor, Powerpointi esitus, kaardimaterjalid, näidised jne). Eriti hästi mõjub Powerpointi esitluse kasutamine, mis samas on ka ettekandjale spikri asemel – vajalikud teemad ja punktid on endalgi silme ees ja õiges järjestuses.
- Powerpointi esitluse puhul ära koorma slide infoga üle – üldse on mõttekas slaididele panna mitte teksti vaid eelkõige graafikuid ja jooniseid. Lõpptulemused tuleb kindlasti eraldi välja tuua.
- Powerpointi esitluse pikkus on optimaalselt 5...7 (igal juhul mitte üle 10) slaidi.
- Ära jäta lahtisi otsi! Loe oma töö kriitiliselt läbi (või lase kellelgi lugeda) ja katsi üles leida kohad, mis on arusaamatud või tekitavad küsimusi. Kui võimalik, siis kirjuta need kohad juba enne töö lõplikku valmimist nii lahti, et küsimusi ei tekiks. Kui töö on juba köidetud, siis pole muud, kui tuleb ette valmistada vastused – nii ennetad komisjoni küsimusi ja oled kaitsmisel valmis vastama.